

DEN KRISTNA INITIATIONEN

Allmän inledning

1. Genom de kristna initiationssakramenten befrias människor från mörkrets välde, dör med Kristus, blir begravna och uppväckta tillsammans med honom, mottar barnskapets Ande och firar åminnelsen av Herrens död och uppståndelse med hela Guds folk.
2. Ty sedan de genom dopet infogats i Kristus blir de till Guds folk, och sedan de fått förlåtelse för alla synder och befriats från mörkrets välde får de ställning som söner; de blir en ny skapelse genom vatten och helig Ande, och därför kallas de och är verkligen Guds barn. I konfirmationen tecknas de med samme Andes gåva, görs alltmera lika Herren och fylls med helig Ande. När de vittnar om Kristus inför världen leder de Kristi kropp till dess fullhet. När de deltar i eukaristin äter de Människosönens kött och dricker hans blod för att få evigt liv och förverkliga Guds folks enhet. När de frambär sig själva med Kristus som en offergåva, tar de del i det allomfattande offer som är hela staden av återlösta, framburen åt Gud genom den store Översteprästen. De ber att Anden skall utgjas i rikare mått och att hela människosläktet skall nå fram till enheten i Guds familj. De tre kristna initiationssakramenten utgör tillsammans en enhet. De kristna som utför hela det kristna folkets uppdrag i kyrkan och världen når genom dem fram till full mognad.

I. Dopets höga värdighet

3. Dopet, porten till livet och Guds rike, är det första sakramentet i den nya lagen. Kristus har gett det till alla för att de skall ha evigt liv, och han anförtrodde det sedan åt kyrkan tillsammans med evangeliet när han uppdrog åt apostlarna att gå ut och göra alla folk till lärjungar och döpa dem i Faderns och Sonens och den helige Andes namn. Därför är dopet först och främst ett sakrament för den tro i vilken människor, som blivit upplysta av den helige Andes nåd, svarar på Kristi evangelium. Kyrkan har ingen angelägnare eller mer näraliggande uppgift än att väcka alla, både katekumener, föräldrar till dopbarn och faddrar, till den sanna och verksamma tro, i vilken de ingår eller blir befästa i det nya förbundet, löftet att hålla fast vid Kristus. Allt sker i detta syfte: undervisningen i tron av katekumenerna, förberedelsen av föräldrarna, firandet av Guds ord och dopbekännelsen.
4. Dopet är också det sakrament som inlemmar människorna i kyrkan, fogar dem samman till en andlig boning åt Gud och gör dem till ett heligt folk, kungar och präster. Dopet är det sakramentala bandet som förenar alla som tecknas därmed. På grund av denna outplånliga verkan (som i den latinska riten uttrycks i själva dopliturgin, när de döpta smörjs med krisma i närvaro av Guds folk) hålls dophandlingen i högsta vördnad av alla kristna. Ingen har rätt att upprepa ett giltigt dop, även om det förrättats av de från oss skilda bröderna.
5. Badet i vatten genom livets ord, det vill säga dopet, rentvår människan från varje fläck av skuld, såväl den nedärvda som den personliga, gör henne delaktig i gudomlig natur och ger henne söners rätt. Dopet är, som det heter i de böner varmed vattnet välsignas, det bad som föder Guds barn på nytt genom födelsen från ovan. Åkallan av den helige Treenigheten över dopkandidaterna gör att de tecknas med dess namn, vigs åt den och träder i gemenskap med Fadern och Sonen och den helige Ande. Läsningarna ur bibeln, församlingens bön och den tredubbla trosbekännelsen är förberedelser på denna höjdpunkt.
6. Dopet är vida överlägset reningarna i det gamla förbundet. Det får sin sin verkan genom

kraften i Herrens lidande och uppståndelse. Genom dopet förenas man med Herren i en död som hans död, man dör och begravs tillsammans med honom för att så få liv och uppväckas tillsammans med honom. I dopet är det nämligen är det själva påskens mysterium som ihågkommes och upprepas: där går människan över från döden i synden till livet. I synnerhet när dopet förrättas i påskvakan eller på söndagar måste uppståndelsens glädje präglade dess firande.

II. Uppgifter och tjänster vid dop

7. Guds folk är kyrkan. Hon har mottagit tron från apostlarna, för den vidare och håller den vid liv. Det är hennes uppgift att förbereda dopet och undervisa i tron. Genom kyrkans förmedling kallas de vuxna till evangeliet och barnen döps och fostras i tron på evangeliet. Det är därför viktigt att kateketer och andra lekmän hjälper präster och diakoner redan vid förberedelsen av dopet. Guds folk bör även vid dopet representeras inte bara av faddrar, föräldrar och anhöriga utan också i möjligaste mån av vänner och släktingar, grannar och några församlingsmedlemmar. Dessa bör då delta aktivt i dopakten och så ge uttryck åt den gemensamma tro och glädje med vilken de nydöpta upptas i kyrkan.

8. Enligt urgammal sed i kyrkan måste varje vuxen vid sitt dop ha en fadder som representerar den kristna gemenskapen. Denne skall ha hjälpt till med åtminstone slutet av förberedelsen på mottagandet av sakramentet. Efter dopet skall faddern hjälpa den döpte att hålla ut i tron och det kristna livet.

Också vid barndop skall en fadder finnas. Denne representerar då samtidigt barnets andliga familj i vid mening och vår moder Kyrkan. Faddern kan lämpligen bistå föräldrarna i uppgiften att leda barnet till en medveten och levande tro.

9. Faddern skall delta i åtminstone de sista riterna under katekumenatet och vid själva dopakten, för att gå i god för den vuxne dopkandidatens tro eller (vid barndop) för att tillsammans med föräldrarna bekänna kyrkans tro, i vilken barnet döps.

10. För att kunna utföra dessa liturgiska handlingar (n. 9) bär den fadder som utsetts av katekumenen eller familjen enligt själasörjarens mening ha följande egenskaper:

- 1) Vara tillräckligt mogen för uppgiften.
- 2) Ha mottagit dopets, konfirmationens och eukaristins sakrament.
- 3) Tillhöra katolska kyrkan och vara rättsligt oförhindrad att utföra sitt uppdrag. Om föräldrarna så önskar kan en troende kristen tillhörig annan kyrka eller samfund tillsammans med den katolska gudfadern eller gudmodern göra tjänst som fadder eller dopvittne. Härvid skall man följa de regler som gäller i olika ekumeniska sammanhang.

11. Ordinarie dopförrättare är biskopar, präster och diakoner. Vid varje dop skall de minnas att de handlar på Kristi vägnar och i den helige Andes kraft. De skall förvalta Guds ord och förrätta mysteriet med största noggrannhet. De skall undvika varje handling som av de troende kan uppfattas som hänsynstagande till person.

12. Eftersom biskoparna är de främsta förvaltarna av Guds hemligheter och har överinseendet över hela det liturgiska livet i den delkyrka som anförtrotts åt dem, är de också ansvariga för förrättandet av dopet, där man ju får del av Kristi kungliga prästämbete. De skall inte försumma att själva förrätta dop, i synnerhet i påskvakan. Vuxendopet och dess förberedelse

bör ligga dem särskilt varmt om hjärtat.

13. Själasörjarna hjälper biskopen i uppgiften att undervisa och döpa vuxna, såvida han inte ordnar på annat sätt. De skall dessutom (i samarbete med kateketer och andra lämpliga lekmän) ställa sin själavårdande erfarenhet till förfogande för att hjälpa föräldrar och faddrar vid förberedelsen på dopet. De skall också själva förrätta barndop.

14. Övriga präster samt diakoner, som ju är medhjälpare till biskopen och kyrkoherdarna, medverkar i dopförberedelsen och förrättar själva dop med biskopens eller kyrkoherdens uppdrag eller samtycke.

15. Dopförrättaren kan assisteras av andra präster eller diakoner (eller av lekmän i de delar som tillkommer dessa) särskilt om många skall döpas. Anvisningar om detta finns i respektive delar av dopritualet.

16. Om ingen präst eller diakon finns att tillgå, kan eller skall, då livsfara föreligger och i synnerhet i dödens närhet, vilken döpt kristen som helst (och i yttersta nödfall vilken människa som helst som har den rätta avsikten) förrätta dopet. Rör det sig uteslutande om fara för livet skall sakramentet om möjligt meddelas av en döpt kristen och enligt den kortare ordningen (se nedan n. 157-164). Också här är det önskvärt att en liten gemenskap samlas eller åtminstone ett eller ett par vittnen.

17. Alla lekmän, som ju är lemningar i Guds prästerliga folk, och i synnerhet alla föräldrar, samt (i kraft av sitt uppdrag) kateketer, barnmorskor, vårdpersonal, socialarbetare och läkare skall noga och efter bästa förmåga veta hur ett nöddop förrättas. Kyrkoherdar, diakoner och kateketer skall ge upplysning härom. Biskoparna skall ställa lämpliga hjälpmedel till förfogande inom sina stift.

III. Vad som fordras vid dopet

18. Dopvattnet skall vara naturligt och rent, detta både för att tecknet skall vara äkta och av hälsoskäl.

19. Renhet och skönhet skall utmärka dopfunten eller det kärl som används för dopvattnet när dop eventuellt firas i koret.

20. Där klimatet så kräver skall vattnet värmas.

21. Utom vid nöddop skall präst eller diakon inte döpa med annat vatten än sådant som särskilt välsignats för ändamålet. Om vattenvigningen skett i påskvakan, skall det välsignade vattnet om möjligt förvaras under hela påsktiden så att sakramentets intima samband med påskmysteriet framhävs. Utanför påsktiden är det önskvärt att vattnet välsignas vid varje dopakt, så att frälsningens mysterium, som kyrkan ihågkommer och förkunnar, tydligt framgår av själva vigningsbönens ord. Om dopkapellet är försett med rinnande dopvatten, skall själva dopkällan välsignas.

22. Det är tillåtet att tillämpa såväl nedsänkning, som klarast uttrycker delaktigheten i Kristi död och uppståndelse, som begjutning.

23. De ord, med vilka dopet meddelas i den latinska riten, är följande: **JAG DÖPER DIG I**

FADERNS OCH SONENS OCH DEN HELIGE ANDES NAMN.

24. För firandet av ordets gudstjänst skall en lämplig plats iordningsställas i dopkapellet eller i själva kyrkan.

25. Dopkapellet eller den plats där dopkällan eller dopfunten är placerad skall vara reserverad för dopets sakrament och värdigt sitt ändamål att vara den plats där de kristna föds på nytt i vatten och helig Ande. Vare sig det utgörs av ett särskilt kapell inom eller utanför kyrkan eller består av en del av kyrkan som kan ses av församlingen, skall det vara inrett så att många kan delta i dopet. Utanför påsktiden skall påskljuset ges en hedersam placering i dopkapellet. Det skall vara tänt under dop och stå så till att dopljusen lätt kan tändas på det.

26. De delar av dopakten som skall äga rum utanför dopkapellet kan ske på den plats i kyrkan som bäst svarar mot antalet deltagare och ifrågavarande liturgiska moment. Om antalet katekumener eller deltagare är för stort för att rymmas i dopkapellet, kan man fira också de delar som normalt skulle äga rum i dopkapellet på lämplig plats i själva kyrkan.

27. Dop av alla nyfödda bör om möjligt ske på samma dag vid en gemensam akt. Utan giltiga skäl skall sakramentet inte firas två gånger samma dag i en och samma kyrka.

28. Närmare bestämmelser om tidpunkten för dop av såväl vuxna som barn kommer återfinns nedan. Varje dop skall dock bära påskens prägel.

29. Kyrkoherdarna skall noggrant och utan dröjsmål i dopboken anteckna namnet på den döpte samt dopförrättaren, föräldrarna, faddrarna, platsen och datum för dopet.

[HÄR UTELÄMNAS PARTIET OM BISKOPSKONFERENSERNAS RÄTTIGHETER TILL ANPASSNING, N. 30-35]

ORDNINGEN FÖR DEN KRISTNA INITIATIONEN AV VUXNA

INLEDNING

1. Följande ordning för den kristna initiationen är avsedd för de vuxna vilkas hjärtan öppnats av den helige Ande så att de hört budskapet om Kristi mysterium och nu medvetet och av fri vilja söker den levande Guden och börjar att gå trons och omvändelsens väg. Under hans ledning kommer de att rustas med Andens hjälp och i rätt tid ta emot själva sakramenten så att de bär frukt.

Ordningen innehåller inte bara firandet av dopets, konfirmationens och eukaristins sakrament utan också alla de ordningar för katekumenatet som har sitt ursprung i den fornkyrkliga traditionen och nu anpassats efter vår tids generella missionssituation. Behovet av dem ansågs så angeläget att Andra vaticankonciliet beslöt att den skulle återinföras i förnyad form, anpassad efter lokala förhållanden.

2. För att bäst motsvara kyrkans strävan och enskilda personers, församlingars och missionsområdets behov, innehåller denna ordning för initiation först ett fullständigt eller allmänt alternativ (n. 68-239) formulerat i pluralis, som lätt kan anpassas av prästen till singularis, om så fordras. För särskilda fall finns också ett enklare alternativ, som är menat att firas antingen i ett sammanhang (n. 240-273) eller successivt i etapper (n. 274-277) samt slutligen ett alternativ för dem som svävar i livsfara (n. 278-294).

I. Tillvägagångssättet vid de vuxnas initiation

4. Katekumenernas initiation sker stegvis och i församlingens mitt. Tillsammans med katekumenerna betraktar de troende till vilket pris påskens mysterium förvärvats. De förnyar sin personliga omvändelse, och genom katekumenernas exempel spurras de att mer helhjärtat följa den helige Andes ledning.

5. Initiationsordningen skall anpassas efter de vuxnas andliga väg, som måste vara individuell och beroende på Guds mångfaldiga nåd, katekumenernas fria samverkan, kyrkans handlande och rådande förhållanden på en viss plats.

6. På denna väg finns, förutom tid för undervisning och mognad, olika steg eller etapper, genom vilka katekumenerna så att säga träder in genom porten eller stiger upp för en trappa.

- a) Första steget tas när katekumenen konfronteras med omvändelsen, bestämmer sig för att bli kristen och tas emot av kyrkan som katekumen.
- b) Andra steget tas när katekumenen mognat i tron, närmar sig katekumenatets slutfas och bereds mera direkt på att ta emot sakramenten.
- c) Tredje steget tas när katekumenen efter avslutad förberedelse tar emot sakramenten och därigenom börjar leva sitt kristna liv.

Tre är alltså de steg, etapper eller portar som är initiationens avgörande huvudmoment. Dessa tre steg markeras med var sin liturgiska handling: den första är "Upptagningen som katekumen", den andra är "Kallelsen" (*electio*), den tredje är firandet av själva sakramenten.

7. Dessa steg är avsedda att leda till tre perioder av sökande och mognad:

- a) Första perioden kräver av kandidaten ett sökande och av kyrkan förkunnelsen av tron under en tid som kan kallas förkatekumenat. Den avslutas genom upptagningen i katekumenatet.
- b) Andra perioden som börjar med denna upptagning och kan vara flera år ägnas åt katekes och de gudstjänsthandlingar som hör samman därmed. Den avslutas med "Kallelsen".
- c) Den tredje perioden är kortare och sammanfaller normalt med fastetidens förberedelse på påskhögtiden och sakramenten, är ägnad åt reningen och upplysningen.
- d) Den sista perioden varar under hela påsktiden och ägnas åt mystagogin, det vill säga åt erfarenheten och Andens frukter samt att knyta fastare sociala band med församlingens medlemmar.

Det finns alltså fyra perioder som följer på varandra: prekatekumenatet med den första förkunnelsen, katekumenatet med hela trosläran, reningen och upplysningen med en intensivare andlig förberedelse, samt mystagogin med erfarenheten av sakramenten och församlingen.

8. Eftersom den kristna initiationen innebär att man genom sakramenten för första gången får del av Kristi död och uppståndelse, och eftersom reningens och upplysningens tid i regel sammanfaller med fastetiden liksom mystagogins med påsktiden, är det lämpligt att initiationen som helhet får sin prägel av påskan. Därför måste fastetiden få tillbaka sin fulla innbörd som intensiv förberedelse av de "kallade". Påskvakan är den rätta tiden för initiationssakramenten, även om man om så är nödvändigt kan fira dem utanför dessa

kyrkoårstider.

A. Trosundervisningen och "förkatekumenatet"

9. Även om denna ordning för initiation börjar med upptagningen i katekumenatet, är den förberedande tiden av stor betydelse och får inte utan skäl utelämnas. Under den sker nämligen trosförkunnelsen där man med tillit och uthållighet förkunnar den levande Guden och den han har sänt till allas frälsning, Jesus Kristus. Så kan de icke-kristna, när den helige Ande öppnar deras hjärtan, komma till tro och av fri vilja omvända sig till Herren, hålla fast vid honom som är vägen, sanningen och livet, han som uppfyller deras andliga förväntan, ja vida överträffar den.

10. Genom trosundervisningen föds med Guds hjälp tron och omvändelsen, där man känner sig kallad bort från synden och dragen av Guds kärleks mysterium. Hela förkatekumenatet skall ägnas åt denna förkunnelse, så att viljan mognar att följa Kristus och begära dopet.

11. Under denna tid skall kateketer, diakoner, präster och lekmän förklara evangeliet alltefter dopkandidaternas förutsättningar. Man skall hjälpa dem att med ren och uppriktig avsikt samarbeta med Guds nåd, samt underlätta deras kontakter med församlingens familjer och grupper.

12. Det är biskopskonferensernas sak att tillse att en för vår tid lämpad trosundervisning ges samt hur man skall uppta de "sympatisörer" som känner sig dragna till den kristna tron, även om de inte har någon utvecklad egen trosövertygelse.

1) Mottagningen av dessa personer sker utan någon gudstjänsthandling och i fria former. Den avser inte att vara ett uttryck för deras tro, blott för deras uppriktiga intresse.

2) Mottagningen anpassas efter lokala förhållanden och omständigheter. Vissa kandidater vill främst lära känna och dela den kristna miljön, vilket man skall möjliggöra för dem. Andra (de vilkas katekumenat av olika skäl måste uppskjutas) kan lämpligen tas emot genom någon yttre handling av dem själva eller av församlingen.

3) Mottagningen sker på ett församlingsmöte, där man också tar sig tid till vänskapligt umgänge. "Sympatisören" kan presenteras av någon vän, varefter prästen eller någon representativ församlingsmedlem hälsar honom välkommen med några ord.

13. Under denna period (förkatekumenatet) skall själasörjarna hjälpa "sympatisörerna" genom sin förbön.

B. Katekumenatet

14. Den gudstjänsthandling som kallas "Inträdet i katekumenatet" är av yttersta vikt. Detta är nämligen det första tillfälle då kandidaterna offentligt avger en viljeyttring inför kyrkan. I enlighet med sitt apostoliska uppdrag tar så kyrkan emot dem som visat att de vill tillhöra henne. Gud skänker dem sin nåd, när deras önskan blir allmänt känd under denna gudstjänst, och kyrkan ger tillkänna att de blivit mottagna och har fått en första välsignelse.

15. För att kandidaterna skall få ta detta steg kräver kyrkan att de har börjat leva ett andligt liv och har skaffat sig grundkunskaper i den kristna läran, eller, med andra ord, en första tro som har väckts under förkatekumenatet, en första omvändelse, viljan att ändra sitt liv och genom Kristus gå in i en relation till Gud, en längtan efter botgöring, en början till ett eget böneliv

och en första erfarenhet av den kristna gemenskapen och andan.

16. Det är själasörjarens uppgift att tillsammans med faddrarna i katekumentatet (se nedan 42), kateketerna och diakonerna avgöra om dessa förutsättningar föreligger. Eftersom ett giltigt mottaget sakrament icke kan upprepas, skall de också se till att ingen som redan är döpt försöker bli omdöpt, av vad skäl det vara må (jfr ovan, Allmän inledning, n. 4).

17. Efter gudstjänsten skall katekumenerna så snart som möjligt skrivas in i en särskild bok. Där antecknas också namnet på förrättaren och faddrarna samt datum och plats för upptagningen.

18. Från denna dag är katekumenerna förbundna med kyrkan, som omfattar dem med moderlig omsorg som sina egna barn. De hör nu till Kristi hushåll. Av kyrkan tar de emot Guds ord som näring och finner stöd i gudstjänsten. De skall vara angelägna om att delta i ordets liturgi och att motta välsignelser och sakramentalier. När en katekumen gifter sig med en annan katekumen eller med en icke-döpt person skall man använda de särskilda vigselformulären. Om katekumener avlider under katekumentatet skall de få en kristen begravning.

19. Katekumentatet är en längre period då katekumenerna mottar själavård och undervisning och den är en inövning i det kristna livet. Så får de hjälp att mogna i sin avsikt att inträda i katekumentatet. Fyra vägar leder till detta mål:

1) En efter mottagaren anpassad undervisning, som ges av präster, diakoner och kateketer eller andra lämpliga lekmän. Den skall ske stegvis och vara fullständig, ansluta till kyrkoåret och inramas av ordgudstjänster. Så tillhandahålles inte bara en dogmatisk och moralisk kunskapsförmedling utan också en personlig kännedom om det frälsningsmysterium i vilket de vill ta del.

2) En praktisk inövning i det kristna livet, där de blir hjälpta av faddrarnas och församlingens exempel. De vänjer sig vid att be till Gud, att vittna om sin tro, att hålla tanke på Kristi ankomst levande, att omsätta Andens ingivelser i handling, att visa sin kärlek till nästan, också genom att förneka sig själv. Genom denna undervisning ”påbörjar de nyomvända sin andliga väg. I tron har de redan nu gemenskap med dödens och uppståndelsens mysterium, och de har lämnat den gamla människan för att bli nya människor, som är fullkomnade i Kristus. Denna övergång, som stegvis innebär en förändring av sinnelag och seder, måste bli synlig och få sociala konsekvenser. Den Herre som vi tror på är ett tecken som blir motsagt. Den som omvänder sig får ibland erfara brytningar och avståndstagande, men också den glädje som Gud skänker utan att mäta.”

3) De finner stöd i de gudstjänster som Moder Kyrkan hjälper dem med på vägen. Där renas de och bärs av Guds välsignelse. Man bör hålla ordgudstjänster där de kan delta. Det är också lämpligt att de deltar med den övriga församlingen i ordets gudstjänst i mässan, så att de förbereder sig på att i fortsättningen ta emot eukaristin. Normalt uppmanar man dem dock vänligt att lämna gudstjänsten (såvida inte detta är svårt att genomföra) innan eukaristin börjar. De bör nämligen invänta dopet, som infogar dem i det prästerliga folket och ger dem uppdraget att delta i den nya gudstjänst som Kristus instiftat.

4) Eftersom kyrkans liv till sitt väsen är apostoliskt, skall katekumenerna lära sig att vittna med sitt liv och bekänna sin tro. Så samverkar aktivt i förkunnelsen av evangeliet och kyrkans uppbyggnad.

20. Hur lång tid katekumentatet bör vara beror på Guds nåd och omständigheterna: hur

undervisningen är upplagd under katekumenatet, antalet kateketer, diakoner och präster, de enskilda katekumenernas engagemang, möjligheterna att ta sig till undervisningslokalen och att vistas där, samt den lokala församlingens medverkan. Ingenting kan fastslås a priori. Det är biskopens sak att bestämma tiden och att uppställa regler för undervisningen. Också biskopskonferensen bör utfärda konkreta bestämmelser med hänsyn tagen till nationella och regionala omständigheter.

C. Reningens och upplysningens tid

21. Tiden för katekumenernas ”rening och upplysning” sammanfaller normalt med fastetiden. Då skall de troende tillsammans med katekumenerna förnyas genom gudstjänst och undervisning, genom att besinna resp. förbereda sig på dopet samt genom att göra bot. Denna tid skall alltså förbereda katekumenerna på firandet av påskmysteriet. Initiationssakramenten innebär ju att detta förverkligas i den enskilde.

22. Med denna andra etapp på initiationens väg börjar reningens och upplysningens tid av intensiv andlig och själslig förberedelse. Under denna etapp ger kyrkans ”kallelsen” (*electio*) genom att välja och uppta de dopkandidater som genom sin personliga inställning syns väl beredda att ta emot initiationssakramenten under den närmaste påsken. Kallelse kallas akten därför att kyrkans upptagningsakt grundar sig på Guds utkorelse, och kyrkan handlar i Guds namn. Den kallas också inskrivning, därför att dopkandidaterna till tecken på sin trohet skriver sina namn i de kallades bok.

23. Innan kallelsen kan firas liturgiskt kräver kyrkan av katekumenen en inre och yttre omvändelse, tillräckliga kunskaper i trosläran samt tecken på kristen kärlek och tro. Hon kräver dessutom en prövning av deras lämplighet. I själva gudstjänsten skall deras viljeyttring samt biskopens eller hans ställföreträdarens ställningstagande manifesteras. Kallelsen som alltså sker med sådan högtidlighet framstår därmed som katekumenatets huvudmoment.

24. I och med kallelsen och upptagningen kallas katekumenerna ”de kallade” (*electi*). De kallas också ”sökande” (*competentes*), eftersom de tillsammans strävar efter eller begär att få mottaga Kristi sakrament och den helige Andes gåva. De kallas slutligen ”de som skall upplysas” (*illuminandi*), eftersom själva dopet kan kallas en upplysning som låter neofyterna ta del av trons ljus. I vår tid kunde man också finna andra beteckningar som passar ett land och dess kultur, mentalitet och språkliga kynne.

25. Under denna tid ordnas en intensivare förberedelse, som snarare syftar till andlig samling än till trosundervisning. Hjärta och sinne skall renas genom samvetsrannsakan och bot. De skall upplysas genom en djupare kunskap om Frälsaren Kristus. Detta sker på olika sätt, främst genom de gudstjänster som kallas skrutinier eller ”överlämnandet”.

1) Skrutinierna (*scrutinia*) firas högtidligt på söndagar och har alltså det dubbla syftet att röja det svaga, sjuka och onda i människohjärtat, för att så kunna bringa läkedom, samt det goda, värdefulla och heliga, för att detta skall kunna stärkas. Skrutiniernas mål är befrielse från syndens och djävulens makt och iklädandet i kraften hos Kristus, han som är de kallades väg, sanning och liv.

2) ”Överlämnandet” (*traditiones*) innebär att kyrkan till de kallade överlämnar kyrkans urgamla urkunder om tro och bön, alltså trosbekännelsen och Herrens bön (Fader vår). Den syftar alltså till upplysning. I trosbekännelsen, som sammanfattar Guds väldiga gärningar för att rädda människan, öppnas kandidaternas ögon för trons glädje. I Herrens bön lär de sig

djupare vad barnskapets ande vill säga: att framför allt genom församlingens eukaristi få kalla Gud sin Fader.

26. Vad beträffar den direkta förberedelsen till sakramenten:

- 1) Katekumenerna skall uppmanas att på påskaftonen i möjligaste mån ta ledigt från allt arbete och ägna tid åt bön och eftertanke och om möjligt också fasta.
- 2) Om man på påskafton samlar de kallade kan man då utföra de närmaste förberedelserna som överlämnandet av trosbekännelsen, "Effata", valet av dopnamn och, där så förekommer, smörjelsen med katekumenolja.

D. Själva initiationssakramenten

27. Dessa sakrament, alltså dopet, konfirmationen och eukaristin, är den sista etappen. Katekumenerna för sina synder förlåtna, upptas i Guds folk, upptas till Guds barn och leds av den helige Ande in i tidernas utlovade fullbordan och får en försmak av Guds rike genom eukaristins offermåltid.

a) Firandet av vuxendop

28. Dopet, vars höjdpunkt är tvagningen i vatten under åkallande av den allraheligaste Treenigheten, förberedes genom välsignelsen av vattnet och avläggandet av trosbekännelsen. Dessa akter hör intimt samman med vattenriten.

29. Genom vattenvälsignelsen visar man nämligen påskmysteriets plats i Guds plan och bakgrunden till att vatten valts som sakramentalt tecken för att genomföra detta mysterium i den enskilde. Så erhåller vattnet sin religiösa innebörd och Guds mysterium som nu börjar förkunnas för alla.

30. Genom avsägelsriteri och trosbekännelsen uttrycks samma påskmysterium, som omnämns i orden över vattnet och kortfattat anges av dopförrättarens ord vid dopet. genom dopkandidaternas tro. Vuxna blir ju inte frälsta om de inte frivilligt nalkas dopet och önskar motta Guds gåva i tro. De mottar trons sakrament, inte bara kyrkans tro utan också deras egen personliga tro, som förväntas ta sig uttryck i handling. När de döps mottar de inte passivt ett sakrament, utan de ingår ett förbund med Kristus i fullt medvetande, de avsäger sig villfarelserna och ansluter sig till den sanne Guden.

31. Omedelbart efter att de med levande tro har bekänt Kristi mysterium, träder de fram för att motta detta mysterium genom att bli avtvådda i vattnet, och efter att de har bekänt sig till den heliga Treenigheten är det denna Treenighet som åkallas av förrättare och som verkar genom att uppta de kallade i skaran av Guds barn och infoga dem i sitt folk.

32. Eftersom renandet i vatten betecknar den mystiska föreningen med Kristus i hans död och uppståndelse, där de troende i hans namn dör bort från synderna och står upp till evigt liv, bör det också tydligt uttryckas vid firandet av dopet. Man väljer därför antingen nedsänkning eller begjutning alltefter den konkreta situationen, så att det framgår att vattenriten inte bara är en rening utan ett sakrament som förenar med Kristus.

33. Krismasmörjelsen efter dopet betecknar de döptas kungliga prästämbete och deras infogande som medlemmar i Guds folk. Den vita klädnaden är symbolen för deras nya

värdighet. Det tända ljuset illustrerar deras kallelse att vandra genom livet så som det anstår ljusets barn.

b) Konfirmationen av vuxna

34. Enligt urgammal sed som bevarats i den romerska liturgin döper man inte en vuxen utan att omedelbart efter dopet meddela konfirmationen, om inte mycket grava skäl talar däremot (jfr n. 44). Genom detta samband uttrycks påskmysteriets enhet, förbindelsen mellan Sonens sändning och den helige Andes utgjutande och att sakramenten utgör en helhet: de förmedlar Sonens och Andens ankomst tillsammans med Fadern till de döpta.

35. Därför skall konfirmationen meddelas efter dopets komplementära riter, och man utelämnar krismasmjörjelsen efter dopet (n. 224).

c) De nydöptas första kommunion

36. Därefter vidtar firandet av eukaristin, i vilken de nydöpta i dag för första gången och i full rätt deltar och i vilken deras initiation når sin fullbordan. I eukaristin deltar de nydöpta, som nu upphöjts till det kungliga prästerskapets värdighet, på aktivt sätt, liksom i den allmänna förbönen (oratio fidelium) och om möjligt också i frambärandet av offergåvorna till altaret. Tillsammans med hela församlingen blir de delaktiga i offerhandlingen och de ”ger tillbaka” Herrens bön, i vilken de manifesterar barnaskapets ande som mottagits i dopet. Slutligen tar de del i den utlämnade kroppen och det utgjutna blodet, som bekräftar vilken gåva de fått och som ger en försmak av de eviga gåvorna.

E. Mystagogins tid

37. När detta sista steg har fullbordats går församlingen tillsammans med de nydöpta vidare i meditationen över evangeliet, delaktigheten i eukaristin och utövandet av kärleken och når därigenom en djupare förståelse av påskens mysterium och lär sig att omsätta det i handling. Detta är initiationens sista tid, det vill säga de nydöptas ”mystagogi”.

38. Den djupare och mer fruktbara förståelsen av ”mysterierna” nås genom nyheten i berättelsen och erfarenheten av att ta emot sakramenten. De nydöpta har förnyats i anden, fått en innerligare smak för Guds goda ord och utforskat hur ljuvlig Herren är. Ur denna erfarenhet som är utmärkande för den kristna människan och fördjupas genom livets erfarenheter förvärvar de en ny känsla för tron, kyrkan och världen.

39. Den nya sakramentala livet kastar ljus över den heliga Skrift och ökar människans kunskap. Detta får sin verkan i församlingens erfarenhet i och med att de nydöpta lättare och till större ömsesidig nytta lär känna de andra troende. Mystagogins tid har dessutom den funktionen att de nydöpta med hjälp av faddrarna blir närmare bekanta med församlingens övriga medlemmar, bidrar med sina erfarenheter och ger församlingens liv en ny impuls.

40. Karaktären och verkan av denna tid framgår av denna personliga, nya erfarenhet av sakramenten och församlingens liv. Den främsta platsen för ”mystagogin” är de så kallade mässorna för de nydöpta, eller mässorna på söndagarna under påsktiden. Förutom församlingens sammankomst och deltagandet i mysterierna finner de nydöpta, i synnerhet under årgång A, i lektionariet bibelläsningar som är lämpade för dem. Till dessa mässor bör

hela lokalförsamlingen inbjudas tillsammans med de nydöpta och deras faddrar. Dessa texter kan läsas också när initiationen sker på andra tider än dessa.

II. Ämbeten och uppdrag

41. Förutom det som sägs i den allmänna inledningen (n. 7) skall Guds folk, representerat av den lokala kyrkan, alltid tänka och manifesteras att initiationen av vuxna är en uppgift och ett ansvar för alla döpta. Man skall visa sig ytterst tillmötesgående och uppfylla sin apostoliska kallelse genom att hjälpa dem som söker Kristus att finna honom. I vardagens skiftande omständigheter och i apostolatet är det varje Kristi lärjunges ansvar att i sin egen miljö sprida tron. Därför skall var och en hjälpa kandidaterna och katekumenerna under hela den tid initiationen varar, i förkatekumenatet, i katekumenatet och under mystagogins tid. I synnerhet gäller följande:

- 1) Under evangeliseringsperioden och under förkatekumenatet skall de troende erinra sig att kyrkans och alla hennes medlemmars apostoliska uppdrag är inriktat på att tydligt förkunna Kristus i ord och gärning och dela med sig av hans nåd. De skall göra allt för att skapa en anda av öppenhet i församlingen, öppna sina familjer för kandidaterna, samtala enskilt och i grupper.
- 2) Man skall gärna delta i gudstjänsterna under katekumenatstiden och instämma i svaren, bönerna, sången och acklamationerna.
- 3) På dagen för "kallelsen" (*electio*) skall de lägga sig vinn om att på ett rättvisande och klokt sätt avlägga detta vittnesbörd om tron, eftersom det gäller församlingens tillväxt.
- 4) Under fastetiden, reningens och upplysningens tid, skall de flitigt besöka skrutinierna och "överlämnandet" (*traditiones*) och så vittna för katekumenerna om sin egen förnyelse, i botens anda, om sin tro och sin kärlek. Under påsknatten skall de vara angelägna om att förnya sina doplöften.
- 5) Under mystagogins tid skall de delta i mässorna för de nydöpta, omfatta dem i kärlek och hjälpa dem att finna sig tillrätta i de döptas församling.

42. En fadder skall beledsaga kandidaten som ansöker om dopet, en man eller kvinna som känner vederbörande och hjälper honom eller henne med vittnesbördet av sin livsstil, sin tro och sin vilja. Det kan hända att denna fadder inte kan utföra sin uppgift under reningens, upplysningens och mystagogins tid, och han eller hon skall då ersättas av en annan.

43. Faddern skall utväljas av katekumenen på grund av sitt föredöme, sina egenskaper och sin vänskap. Faddern är församlingens ombud och godkänd av prästen. Faddern skall ledsaga kandidaten på dagen för "kallelsen", vid firandet av sakramenten och under mystagogins tid. Fadderns uppgift är att på ett anspråkslöst sätt visa hur evangeliet skall omsättas i det egna livet och i samhället, svara på frågor och vara till hjälp i tvivel och svårigheter, avlägga ett personligt vittnesbörd och ta ansvar för att den döpte tillväxer i dopets nya liv. Faddern skall utses redan före "kallelsen" och utöva sin uppgift offentligt från dagen för "kallelsen", då han eller hon intygar kandidatens lämplighet. Uppgiften kvarstår också sedan den döpte har mottagit sakramenten: att hjälpa till att vara doplöften trogen.

44. Det är biskopens uppgift att själv eller genom delegation se till att det inrättas en utbildning för katekumenerna. Han skall reglera och främja den, och det är hans sak att admittera kandidaterna till "kallelsen" och till sakramenten. Lämpligen presiderar han under fastetiden vid en gudstjänst där han kallar kandidaterna, och under påsknatten meddelar han

själv initiationssakramenten. Det ingår slutligen i hans pastorala uppgift att utse de kateketer som är lämpliga att utföra de mindre exorcismerna.

45. Det är prästernas uppgift att, förutom de som de utför vid varje dop, konfirmation och eukaristi, att på ett personligt pastoralt sätt ta sig an katekumenerna, i synnerhet dem som tvekar och verkar plågade. Med diakonernas och kateketernas hjälp skall de sörja för katekesundervisningen. De skall godkänna faddrarna och gärna höra deras önskemål och hjälpa dem. De skall slutligen omsorgsfullt utföra allt som hör till ordningen för den kristna initiationen (jfr nedan n. 67).

46. Den präst som förrättar vuxendop eller dop av ett barn i katekesåldern, meddelar också konfirmationen, såvida inte detta sakrament skall firas senare (jfr n. 56). Om konfirmanderna är många kan förrättaren av konfirmationen ta hjälp av andra präster för att fira sakramentet.

Dessa präster måste:

- a) ha en speciell uppgift i stiftet, till exempel vara generalvikarier, biskopsvikarier eller biskopsdelegater, distrikts- eller regionalvikarier eller enligt ett särskilt förordnande av biskopen anses jämbördiga med dessa.
- b) eller också vara kyrkoherdar i den församling där konfirmationen firas, eller kyrkoherdar på de platser där konfirmanderna är skrivna, eller präster som har till speciell uppgift att förbereda och undervisa konfirmander.

47. Finns diakoner tillgängliga skall de lämpligen assistera i dessa uppgifter. Om biskopskonferensen anser det lämpligt att viga ständiga diakoner skall man också tillse att det finns sådana i lämpligt antal för att stegen, tiderna och momenten i katekumenatet skall kunna iakttas överallt där de pastorala behoven så kräver.

48. Kateketerna, som har en viktig uppgift att bidra till katekumenernas mognad och församlingens tillväxt skall så långt möjligt få en uppgift i dessa gudstjänster. I sin undervisning skall de se till att deras lära präglas av evangeliets anda och av liturgins och kyrkoårets symbolvärld, så mycket som möjligt anpassat efter katekumenernas behov och lokala traditioner. Har de biskopens uppdrag kan de utföra de mindre exorcismerna (jfr ovan n. 44) och de välsignelser som omtalas i ritualet n. 113-124.

III. Tid och plats för initiationen

49. Denna ordning för initiationen skall av själasörjarna användas så att sakramenten firas under påskvakan och "kallelsen" sker första söndagen i fastan. Övriga riter skall fördelas under året med hänsyn till denna huvudregel (n. 6-8, 14-40). Man kan dock av allvarliga pastorala skäl fördela momenten i denna ordning på annat sätt, som nedan skall sägas i detalj (n. 58-62).

A. Den rätta eller sedvanliga tiden

50. När det gäller tidpunkten för att utse katekumener skall följande iakttagas:

- 1) Man skall inte gå för hastigt fram. Man inväntar tiden på kandidaterna alltefter sina förutsättningar och omständigheter, har haft tillräcklig tid på sig att omfatta tron och har visat de första tecknen på sin omvändelse (jfr ovan n. 20).

- 2) När antalet kandidater är stort skall man vänta till dess att gruppen fått nödvändig undervisning i trosläran och liturgin.
- 3) Man skall fastställa två eller i nödfall tre dagar eller lämpliga tidpunkter då riterna på bästa sätt kan genomföras.

51. ”Kallelsen” eller ”inskrivningen” skall normalt ske första söndagen i fastan. Eventuell kan den ske tidigare eller firas under veckan.

52. Skrutinierna äger rum den tredje, fjärde och femte söndagen i fastan, eller om nödvändigt på andra söndagar i fastan, eller eventuell på veckodagar. Tre skrutinier skall hållas, men av grava skäl kan biskopen dispensera från en eller två av dem, om extraordinära skäl föreligger. Är det ont om tid kan man förlägga ”kallelsen” och det första skrutiniet till en tidigare tidpunkt. I sådana fall skall man dock tillse att ”reningens och upplysningens tid” inte blir längre än åtta veckor.

53. Av gammalt hör ”överlämnandet” (*traditiones*) till samma tid av rening och upplysning, eftersom de sker efter skrutinierna. De bör ske på vardagar. Trosbekännelsen överlämnas under veckan efter det första skrutiniet, Herrens bön efter det tredje. Om så är lämpligare kan av pastorala skäl överlämnandena flyttas och firas i form av en ”övergångsrit” (jfr n. 125-126) under själva katekumenatet, för att göra liturgin under denna tid rikare.

54. På påskaftonen, då de ”kallade” är fria från arbete (jfr ovan n. 26) och kan ägna sig åt meditation, kan man utföra olika förberedande riter: överlämnandet av trosbekännelsen, ”Effata”-riten, valet av ett kristet namn, samt smörjelsen med katekumenolja (jfr n. 193-207).

55. I själva påskvakan firas initiationssakramenten för vuxna (jfr. n. 8 och 49). Om katekumenerna är alltför många meddelar man sakramenten till majoriteten av dem under själva denna natt. Övriga hänvisas till dagarna inom påskoktaven och kan få sakramentens förnyelse antingen i de viktigaste kyrkorna eller ute i mindre stationer. I dessa fall använder man dagens mässa eller ritualmässan för den kristna initiationen, med bibelläsningar från påskvakan.

56. I vissa fall kan man uppskjuta konfirmationen till slutet av mystagogins tid, till exempel till pingstdagen (jfr n. 237).

57. Under alla söndagar i påsktiden utom själva påskdagen kan man fira mässan för de nydöpta, till vilken både församlingen, de nydöpta och deras faddrar är varmt välkomna (jfr ovan n. 40).

B. Under extraordinära tider

58. Även om ordningen för initiation normalt skall följas så att själva sakramenten firas under påskvakan kan man i undantagsfall och av grava pastorala skäl, tillåta att ”kallelse”-riten samt reningens och upplysningens tid firas utanför fastetiden och själva sakramenten på annan tid än påskvakan eller påskdagen. Under normala omständigheter och enbart av allvarliga skäl, till exempel om dopkandidaterna är utomordentligt talrika, får man välja en annan tidpunkt för initiationssakramenten utanför den normala initiationstiden under fastan, och då företrädesvis påsktiden. I dessa fall behåller man strukturen i hela ordningen, även om den infogas i andra tider av kyrkoåret och med lämpliga intervall. Man kan anpassa helheten enligt följande.

59. Själva initiationssakramenten firas så långt möjligt på en söndag, och man firar dagens mässa eller den speciella ritualmässan (jfr ovan n. 55).

60. Den rit där katekumenerna utses sker vid lämplig tidpunkt, som framgår av n. 50.

61. ”Kallelsen” firas ungefär sex veckor före initiationssakramenten så att tillräcklig tid står till buds för skrutinierna och överlämnandet. Man undviker att förlägga akten till en högtid under kyrkoåret. Under akten använder man de härför avsedda bibelläsningarna. Man firar antingen dagens mässa eller den särskilda ritualmässan.

62. Skrutinierna hålls inte under högtider utan på söndagar eller vardagar, med iakttagande av lämpliga intervall, och man läser de bibelläsningar som finns i ritualet. Man firar dagens mässa eller den särskilda ritualmässan, se nedan n. 374 bis.

C. Platsen för initiationen

63. Man firar riten på lämplig plats, så som det sägs i ritualet. Hänsyn skall tas till särskilda behov, som kan föreligga i missionsregionernas utestationer.

[HÄR UTELÄMNAS PARTIET OM BISKOPSKONFERENSERNAS MÖJLIGHETER TILL ANPASSNING, N. 64-67]

Obs.: i denna översättning har fotnoterna utelämnats.